

Mahjas Weefis.

Ar pascha wifushepliga augsta Reifara wefeschannu.

28. gada-

gahjums.



Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedeku.

Malka ar peefuhtifchannu par passu:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 L.
bes Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Peelikuma: par 1/2 gadu " 85 "

Malka bes peefuhtifchannu Riga:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 L.
bes Peelikuma: par gadu 1 " " "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90 "
bes Peelikuma: par 1/2 gadu " 55 "

Mahjas Weefis teel isots festdeenahm
no plst. 10 jahlt.

Malka par studinaschannu:
par weenas slejas smalku rakstu (P. ti)-
rindu, jeb to weetu, to tahpa rinda senam,
malka 8 lap.

Redakcija un espebijija Riga,
Ernst Plates bishu- un grammatu-bru-
latowa un buru-leetuwee pee Pehtera
bajnijas.

Wahditajs. Jaunalohs sinas. Telegrafa sinas. — **Celfshemes sinas:** Traka funa lobeens. No Mujenes apgabala. Kurseme. „Latweeschu Awises“. No Baldones. No Gramdas puses. No Leel-Elles. No Igaunem. Bilandes apgabals. Peterburga. Maslawa. Anapa. Si Bladiwoistolas. — **Ahrsemes sinas:** Politikas pahrfats. Pahrfstrofulcem. — **Peelikuma:** Reformajijas draugs. Littena spreedums. Graudi un seedi.

Jaunakahs sinas.

Rig. Latw. teatri rihrtwakar pehz ilgaka laika israhdbihš fenakds gaddš ac leelu labpatifschannu usnemto lugu „Bezais musikants un wina koris“, us ko darom zeen. publiku usmanigu.

Par Latweeschu preses zensoru, ka „Ztga f. St. u. L.“ sino, wirskolotaja G. Passita weeta, esot apstiprinats Hermans v. Wilken, Rigaš semesteejas ajesors.

Tambowa. „Now. Brem.“ sino schahdu neretu atgadijumu: Tokarewlas fahdscha dshihwoja tahds semneeks, kas sen bij pasihstams sem wahrda „welna dakteris“, kas apburts prata dseedet un welnu isdshit. Tokarewla winam pehdigi bij par masu un tadeht isredsejabs leelaku darbalautu, aiseedams us paschu Tambowu, kur pirmā deenā jaw usfahka ahrstet, bet ahtri un behdigi ari nobeidsa. Wehts, ka atbrauzis welna dakteris, ahtri ween ispaudahs, un drihs ween pee wina nonahza 60 gadus weza seewina, fuhdsedamahs, ka esot apburta. Semneeks wezeniti uslita us benka, tai aissehja muti un ausis un pa nahsim tai fahka eedshit fawas wefeligās fahles. Drihs ween wezenitei wehders fahka fahpet, ko „dakterim“ darija sinamu. „Dakteris“ preezigs atteiza: „Tas ihsti ir, ko man wajaga; „winam“ nu eet schidri!“ Mas minutes wehlat wezene rahdija, ka kruhtis fahpot un lai tadeht neturpinot ahrsteschannu. Tuhlin tai ari asinis fahka tezet pa muti un mas minutes wehlat wezenite bij atpestita neween no welna, bet no wifahm schahs pasaules behdahm. Polizija atnahza un Tokarewlas „dakteris“ pahrwilkhahs us zeetumu.

Jelatimā, Tambowas gubernā, peedshiwots, ka „Tamb. gub. awise“ sino, schahds behdigs atgadijums. Bruhtes pahris nu pat ka bij falaulats un weesi taihijahs dotees us lahju-namu pee meelasta, kad jaunfalaulata seewa us reis fahka schehlotees par stiprahm galwas-fahpehm. Tomehr wina gahja, ka eeradums prašija, wihra-tehwam preti, lai to apfweizinatu zaur dshitu paklanischanos, bet nokrita apghibusi pee semes un lihahs

buhst nogrimusi dshitā meegā. Melaimigo eenesa gultā un publejahs wifadi to dabut pee atmanas, bet wifē publini bij un palika weltigi. Mislehgahm azim, fakosteem sobeem, bet zitadi fahbana wina guleja us gultas un lihahs wifu juschanas spehtu buht pasandejuse, jo ari pat abatas duhreeni nemo-dinaja nelahda eewehrojama eespaida. Mee-fas fiktums palika kahrtigā angstumā un elposchana notika fwabadi, lai gan pulses siteeni gahja lehnaki, ka tas pee wefela zilweta mehds buht. Tahdā buhschana wina saguleja wairat deenas, pehz ka gan eespehja no gultas pazeltees, tomehr newareja ne runat, nedš ari azu atwehrt. Wina rahdija ar roku us mehli, baudi ja druzhin ehdeena un tad nogrima atkal pirmajā bejshutigās guletajas stahwolli.

Rijewa nesen notika teatra israhdijums Mas-Kreewu walodā. Mas-Kreewu waloda teel runata no 10 mitoneem zilwetu, bet daschus gadus schi waloda pa datai aisleegta. Proti aisleegts, schai waloda drulat grahmataš waj isdot awises, tahkal naw brihw schai walodā fneegt skolas mahzibu, kaut ari tik pagastu-skolas, nedš ari schai walodā turet spredikus. Bij ari aisleegts schai walodā isrihlot konzertus un teatra israhdijumus. Misleegschanas zehlons bij ruhpes, ka Mas-Kreewu waloda ne-attihstitos par fewischiu otru Kreewu walodu, kas no wispahrigahs Kreewu jeb Leel-Kreewu walodas isfchirtos, zaur ko Kreewu tautā wāretu notikt schkeischanahs. Bet pahri gadus atpakat Kreewu awises fahka spreest, ka Mas-Kreewu walodas aisleegums ne buht ne-esot wajadsigs un tik fadusmojot Mas-Kreewus. Mas-Kreewu waloda Kreewija lihdsinajotees tā fahktai „Plattdeutsch“ walodai Wahzija. Ari pehdejā teefot runata no dauds mitoneem semneeku, bet waldbiba ne buht nemellejot kaut kahdā sinā aisleegt scho walodu. Tā ka „Plattdeutsch“ esot masal attihstita waloda, ne ka Wahzu grahmataš un rakstu waloda, tad katris „Plattdeutsch“ runatajs jaw pats no fewis peenemot wispahrigo Wahzu rakstu walodu, zifdrihs tas eeguhstot leelaku mahzibu. Tas pats ari esot pee Mas-Kreeweem. Seefahs, ka waldbiba fahkuse

schihm domahm peekrist, jo teatra israhdijumi Mas-Kreewu walodā tagad atwehleti, un ari zita sinā Mas-Kreewu walodas aisleegums drihsunā tiksot atzests. Sapulzeta Mas-Kreewu publika apfweizinaja pirmo teatra israhdijumu Mas-Kreewu walodā ar leelu preeku. Schis preeks beidsot pahrgahja tik tahku, ka pehz teatra israhdijuma beigahm publika lausahs us skatuwi un zehla aktrises un akteerus us krehfleem un galdeem ar urrah-fauzeeneem gaisā. Wifa publika bij tā pusahprahta aif preeka.

Telegrafa sinas.

Portsmantā, 7. dezembri. Transportā twailonis „Gantow“ ar 900 kareiwem aifbrauza us Hongkongu deht Anglu spehtu pawairoshanas sinā.

Londonā, 7. dezembri. „Standards“ sino, ka Anglu waldbiba nospreeduse, fahdus pulkus saldatu wehl fuhitit us Egipti, jo tagad, kur Egiptes kara-spehli nosuhititi Sudana, esot wajadsigs, ka Anglu spehli Egipte teef pawairoti.

Romā, 7. dezembri. Kehniensch un Wahzu kronapringis schodeen notureja karaspehta rewiju, kur ari kehmineene bij klast. Laudis kleedsa „laimes“ Wahziji, fabeedribai ar Wahziju, kehniem un Wahzu kronapringim.

Agramā, 7. dezembri. Landtaga schahs deenas fapulzi presidents fshedsa ar leelu lehrumu, ko fahzehla minoritete, pabalstita no studenteem us gallerijas. Presidents un majoritetes deputati beeschi, ween kluwa apwai-noti.

Londonā, 7. dez. Ispaušta sina, ka nomomats usspert Londonas tiltu un Mugates zeetumu, top nosaukta par nepateesu.

Peterburgā, 8. dez. Bilsehtu sawstarpigo ugunsapdroshinaschanas beedribu wakareja fapulze peenehma preekschikumu, kas shme-jahs us patapdroshinaschannu un obligatorisko apdroshinaschannu weetigās sawstarpigās apdroshinaschanas beedribās.

Madridē, 5. dez. No Zorilla islaistais manifestis tika apshlats un teefahm nodots, tadeht ka tani kareiwju dumpis par labu atshits un laudis us nemeeribu usmušinati.

Geschiedemes si:as.

Traka suna todeens. 2. bezembri Beerindis dshwojofham Kabelem Michelsonam, la „Nig. 3tgai“ sino, no muguras eefoda lahds suns. Domà, la sunis bijis traks. Suni tuhlin nonahweja un nobewa pilseh-tas weterinarahstam deht pahremkleschanas.

No Nujenes apgabala. Pee mums eefahlot daudsi domaja, la schis gads buhseht ba-gats gads; bet tagad israhdahs, la wisi tee wihluschees: Dibrumd islikahs druwas labas, bet kutot israhbijahs mas raschas, no lin-fehklam daschs nebij ne issehtu sehlu at-dabujis, lai gan no tahm muhsu semkopji pirmo naudu zereja dabut. Meeschi ta puf-libds auguschi, zenas mehrenas, bet tee steig-schus ween japahrod, lai rentes naudu sa-dabutu, kuru jaw no isgahjuscha gada pa-radà. Atleek wehl lini, kuru deesgan labi bij pa-auguschi; tomehr mehrzeschanà ihsti naw isdewuschees, dascha sauja mihkta, zita atkal par zeetu paleek. Tomehr us lineem muhsu semkopji leek to leelako zeribu. Mas zeribas, la wifas makfaschanas ar teem warehs segt. — Kad lahds iweschineeks ap-zeemotu muhsu apgabalu, it ihpaschi muhsu meestinu, tad winsch domatos, waj paschas Berlins preelshpilschta eeradees. Wahzu waloda dsirdama wifds laktos, mass un leels, wezs un jauns pludure wahziski, kaut gan nebuht pareisi nemahzedams. Gandrihs il katre fateekotees waj ee-ejot otra mahja, waj tas rihts waj wafars waj ari pusdeena, us-fauz „Mogen!“ kaut ari pats nesinadams, ko isteizis, tomehr eet pa wahziski. Pat sojis, zultas, gowis un aitas pa wahziski kuhri dsen. Wifa schi wahzeetibas sehrga zehlushehs pee mums no Wahzu skolahm, no tahm wifa apgabala schi nebuschana ta ee-auguse, la deesgan grubti israhwet. Godigs Latweeschu tehws sawu dehlu skolà fuh-tidams, subri grubti publedamees — mozas dehlu isskolot weetiga draudses skolà gadus trihs, tshetrus. Pastolotais dehlinch jaw skolà eefahl nosauktees pa wahziski, la pee-mehram: Kalina dehs par Berg, Krasina par Ufer u. t. pr. Jaunais, Nujene is-audsetais jaunwahzeetis, par tehwa grubti pelnito naudu dabujis jaunu uswahedu, pats no wezakeem atschirahs, jo pahrwahzotais dehs tehwu wairs negrib fatiktees, aiseet pee jauna tehwa, kuresch winu pahrwahzotais. Ta tad Wahzu skolotais ir nifno sahlu seh-jeis, issehchris wezalus no behrneem. — Meestina wezafajs, lai gan Latweetis buh-dams, weba Wahzu waloda protokolus un wifus zitus rakstus; tagadejais wezafajs, la leelahs, negrib preelshgahjejus aplaunot, t. i., Latweeschu walodu eewest par darischanu walodu. Behdeja laika gan nu sahlu jaw magenit tautas garš atlidinatees Nujenes draudse; wifu launu metam pee malas un sahlam runat paschi sawu walodu. — Wee-nas draudses mahzitajs jaw leel eewest skolàs Latweeschu walodas mahzichanu diwreis ne-dekà, un lauj skolotajeem wafas, strahdat la labaki un wairaf skolàs darbus us preelshu weiginatu. Turpreti otra draudse paleek spehka wezais stundu rahditajs. (B. S.)

Kurseme. Keisara Majestete us ministeru komitejas nospreduma, 11. nowembri sch. g. schahdas perfonas apdahwajis „subraba medateem“ ar usrakstu „par ustizibu“, kas Stanislawa lentà nesajami, pee lakla: Kul-

digas labprahtigo uguns-dsehseju preelsh-neeku Juliju Gessau; us fruhstim: Dobeles Brambergu pagasta-wezako Jahni Rosenbergi; Titelmindes pagasta-wezako Mikeli Burmalu un Abgunstes-Greenfeldes senalo pagasta-wezako Kristapu Jakobsonu; Bauskas ap-rinki: Wezmuischas pagasta-wezako Jahni Sandtu; Kuldigas aprinki: Kumberes pagasta-wezako Jahni Sihposu, un Jaunjelgawas aprinki: Rindes pagasta preelshneeku Jahni Baumani.

Ar „Latweeschu Awischn“ noteek itin ehmotas leetas, ta raksta „Bals“. Zeen, lasitajeem buhs wehl atminà raksts „waj Zuhš newarat laika siches noprast?“, kura bija sakrahtas tahs wislaunakahs apwaino-schanas pret Latweeschu tautu wispahri un it sewischki pret Latweeschu beedribahm un tautiskeem laikraksteem. Tani raksta Lat-weeschu tika apfuhdsjeti neween par nemeer-neekeem un tihscheem uguns peelaidjeem, bet ari par „to fleplawu beedreem, kas preelsh diwi gadeem muhsu mihko Kungu un Keisaru Aleksan-deru II. ir nokahwusch“. Tahda bes-launiga un netaisna apmeloschana tika sa-nemta no wifas tautas ar leelako ihgnumu. Pat tee, kas, pa gadu desmiteem lasidami „Latweeschu Awises“, bija ar to ta apra-duschi, la wineem grubti nahstahs schkirtees no tahm, un kas sawa weenteesiga prahta nemaj newareja wehl nojehgt wezahs awises launo prahtu pret Latweescheem, palika la apstulbuschi un ar reebumu atgreesahs no launahs mehlnesejas.

„Latweeschu Awischn“ redakzija gan drihfi sajutu, la minetais raksts padarijis loti sliktu eespaidu pee Latweeschu publikas. Tadeht wina steidsahs pasnot, la minetais raksts nemaj nawa nahjis no winas, bet la tas tizis nodrukats „Latweeschu Awises“ bes winas, redakzijas, sinas. Tahda issklaidro-schana gan iten ehmiigi issklaidrojahs. Me-wikot bija jawaiza, la wareja tahds raksts, kas wifu Latweeschu tautu til negehligi ap-wainoja, eelkuht „Latweeschu Awises“ bes redakzijas sinas? Kahda lahrtiba gan walda minetahs lapas wadischanà, la tahds noti-lums ir domajams? Us scheem jautajeeneem bija ja-atbild, la tas nemaj nawa tizams, la bes redakzijas sinas minetais raksts eelku-wis „Latweeschu Awises“ slejas.

Bet otrs gadijums leezinaja, la teescham tahda ehmotu leeta ir domajama pee „Lat-weeschu Awischn“. Ka lasitaji wehl at-gahdinasees, tahs bija usnehmusehas no zi-tahm awischn rakstu, kura bija issklaidrote, la tee trihs tehlini pee Terbatà usstahbità „Water Rhein“ apshimejot Kursemi, Widsemi un Jgauniju. Par tahdu pahdrojochu is-sklaidrojumu „Latweeschu Awises“ dabuja no sawa patehwa „3tga f. St. u. L.“ kreetnu spehreem pa sprandu. Pahrmahziba nepa-lila bes selmes. „Latweeschu Awischn“ re-dakzija eesuhitija „3tga f. St. u. L.“ at-wainoschanas rakstu, kura issklaidroja, la Latweeschu protot til labi schkirt launu no laba, la winai, proti redakzijai, nemaj ne-wajadseja wehl issklaidrot, la minete tehlini pee „Reinas upes tehwa“ nemaj ne-apsh-mejot Kursemi, Widsemi un Jgauniju.

Tani pascha laika bija atkal lasams otrs redakzijas issklaidrojums „Latweeschu Awises“, kas nemaj nesakrita ar Wahzu awisei ee-fuhitito atwainoschanas rakstu. „3tga f.

St. u. L.“ nu usrahdija, la „Latweeschu Awischn“ redakzijas reisi runa ta un reisi otradi. Us tahdu pahmetumu nu atbildeja „Latweeschu Awischn“ redaktors, mahzitajs Weides lgs, la „Latweeschu Awischn“ no-drukatais issklaidrojums nemaj nenahf no re-dakzijas puses, bet atkal eelkuwis „Latweeschu Awises“ bes redakzijas sinas.

Tas tatschu bija pahraf jozigs atgadi-jums! „Latweeschu Awises“ parahdahs wee-numehr raksti bes redakzijas sinas un proti wehl tahdi raksti, kas awisei stipri skahde. Tas leezinaja wispirms, la „Latweeschu Awischn“ wadischanà walda leelakahs jutas un breefmiga nelahrtiba, un otrfahrt, la pascham redaktoram, Weides lgam, nawa nelahda wara pahr awisi, kurai parakstahs par atbildigo redaktoru. Tas ir gan pee-dshwots, la ahsemes ultramontamu un so-zialdemokratu awises, kuru redaktori beeschi ween teek soditi ar zeetuma sodu, apgabde-jahs ar ta dehweeteem „sehdeschanas redal-toreem“ (Sighredakteur). Teem nu nawa ne-lahds zits usdewums, la awisei parakstites par atbildigo redaktoru un tad fanem wifus pehreenus un pat zeetuma sodu, ko tee ihste awises waditaji nopelnijuschu zaur saweem raksteem. Par tahdu zeeteja lomu ispidi-schana minete sehdeschanas redaktori fanem ihpaschu atlibdsinaschana no ihsteem awises waditajeem.

Behz mineteem issklaidrojumeem buhtu ja-doma, la Weides lgs eenem tahdu „sehde-schanas redaktora“ weetu. Winsch parakstahs „Latweeschu Awises“ par atbildigo redaktoru un tad ari nu fanem wifas sutas, ko „Lat-weeschu Awises“ nopelnahs sawu nekreetnu zenteenu deht. Bet pats ihstais awises wa-ditajs, kas eerahda awisei sawu launo mehri un pilda to ar nejaulahm melu sinahm pahr Latweeschu tautu, sehseh iten droshu un meerigi lahda apflehtà weeta un smihne-damees noskatabs, la zits fanem sutas, kuras pats pelnijas.

Kas nu ir schis slepenais „Latweeschu Awischn“ wadonis? —

Winsch pa dakai isnahjis ahra is sawas apflehtahs weetas. Mahzitajs Bielensteina lgs, ta dehwetahs „Latweeschu draugu beedribas“ preelshneeks, issklaidro Wahzu awisei „Zeit. f. St. u. L.“, la winsch rakstijis is-sklaidrojumu pahr Reinas upes tehwa dehli-neem, kas bes redakzijas sinas bija nodrukats „Latweeschu Awises“. — Ka mums tagad no iten droshu awota tika pawehstits, tad ari mahzitaja Bielensteina kunga spalwa rakstijusi rakstu: „Waj Zuhš newarat laika siches noprast?“ Ta pat ari no tahs paschas spalwas nahluschi daschi ziti raksti, kas til breefmigi apwainoja Latweeschu tautu un katreem kreetnam zilwe-lam bija par grubtu peedauschamu.

No Baldones. Baldones weselibas awotu ehlas zaur ne-apkopschamu bij loti panihfu-schas, bet tagad tahs top no winu ihpasch-neekeem jaw pa dakai usloptas, kas neween sliimteekeem, bet ari wiseem, kas scho awotu leelo wehrtibu pasihst, buhs par leelu patil-schamu. Jaw preelsh lahdeem gadeem tapa leelais bahdes namis bes lahdam masahm wainahm gruntigi pahrbuhwets, un kad pats sehra awots beidsamà laika few seeku zelu bij issklalojees, zaur ko tas ar turumà buh-damo Melawas upes ubdeni sajanzahs, no la tas daudf nespehzigahs bij palizis, tad ari

schis awots scho ruden' semes eeffchâ us to wislabato tapa pawisam no jauna isbuhwets, zaur lo, lâ no teloschâ uhdens atstahat fehra redsams, schis awots tagad sawâ riligâ dabas buhschanâ no semes dfituma iswerd. Râ sinams, schis awots neslaitameem zilwe-keem, kuzi ar kaulu fahpehm, meefas issitu-meem, stihweem jeb sawilkteem lozefleem un dauds, zitahm laitehm mozijuschees, pehz triju gadu bahdeschanahs atdewis miho weselibu. Tapehz zerams, la fehi bahdes weeta pehz beigtas labas apfopschanas atkal sawu agrato eewehroschanu eemantos. Uhdens top zaur zeetahm truhbahm us bahdes namu wadits, tâ la nelahda leeka istwaitoschana newar notift. Râ dsired, tad ari tahs zitas ehlas buhschot pahrelahot. Kad awots atronahs jaukâ weeta, turu pee preeschu mescha, kur ir saufs, weseligis gais, tad bahdes weesi war usturetees lihds wehlam wakaram pa ahru. Zil beidsamds gaddis bijis weesu, naw ihsti sinams, dehl tam, la beidsamds 2 gaddis no Zelgawas nelahds waktmeisteris nebij at- fuhbits, las slaitischanas darbu buhtu isda- rijis. Ir toti wehlejams, la us preeschu titlab waktmeisteris, lâ ari waktneeki taptu gahdati, lâ tas agral il gadus notifa, lai waretu par fahrtibas pastahweishanu gahdat. Ja tas notiftu, lâ top runats, la no Migas gar Baldoni us Schenberges jeb Bauskas pusi dselsszetu taisischot un Daugawu lihds Lihwes muishai preesch twailonu brauf- schanas padfifinaschot, tad Baldones weseli- bas awotam no tam gan seels labums zeltos, jo zaur tam bahdes weeseem buhtu dauds weeglata aistifschana. Bet kad naw zerams to wehl tik drihs sagaidit, tad wehl schim briescham japateizahs Bauskas pilsteejai, kura kursemes dafa atwodoschos zetus no Baldo- nes lihds Zischkiles dselsszeta stanzijai un turumâ esoscho Schenberges Migas zetu il gadus leel rewidet un labâ buhschanâ usturet. Bet tahs dalas no scheem zeleem, kuras Widsemes gubernai peeder, wehl tahdâ buhs- chanâ atronahs, la ne ween flimneekeem un ziteem brauzejeem gruhhta braulschana, bet ari nabaga firdsineem leelas mokas jazeesch. (U. A.)

No Gramsdas pufes, 24. nowembri. Lai gau pa starpahm salno un druziu sneegs birst, tal wehl wafara naw beigusees un seema eestahjusi. — 9. nowembri sch. g. wehl atrafta Trelnu meschâ eenahkufees „semenu oga“ un turkscht wehl toschs „se- menu ogu seedas.“ Behrlones muishu dahrsâ ap to paschu laihu — Zeepajas turumâ — atraftas wehl „eenahkufschahs awenu ogas“ un redsetas „roses seedam.“ Kahdâ fehtas dahrsinâ, Disch-Gramsdas pagastâ, wehl 19. nowembri atraftas „klingerischu pukites“ pilnds seedds. — Wezâ Mahrtina deenâ, 10. nowembri sch. g., esot, lâ awisês lasijam, pee 6 grahdu siltuma, wakarâ, ap pulksten 9, fihws pehrkons grandis un sibimus melis ap Behrnawu — Widsemê. Schee ir wisi „da- bas notikumî,“ las tik wafarâ ir redsami; bet newis schai laikâ — ap Mahrtineem. Tahdi „dabas brihnumi“ naw sen gadeem peeredseti. — Wehl pa brihnumu schim ga- dam ja-ussihmê, la 22. nowembri (tas buhtu 4 nedelas preesch seemas-fwehtkeem) ir scho sinu rakfittajam wehl peenestas „seedoschas druwu pukes“, lâ: „silahs rudsu pukes“, „gukhtu peenes“, „rudens pukites“ (Hepatika alba) un wehl zitas pukes seedds, un las

mescha ehnâ, kur mas salnas aismem, ir au- guschas un seedus salikuschas, lâ wafaras laikâ. Wehl leelaks brihnumis ir schis, la scho sinu ussimeetajis patz ar sawahm azim ir redsejis un 22. nowembri wehl apluhko- jis dauds lagfbas, las geawas ehnâ, upmalê, aug, lam ne wis ween (otru reis scho gadu) jauni pumpruischi breeda, bet ari jaunahs, salas lapinas isplaula, lâ pawafara fildâ wehsmindâ. Vaitam gan tas fals un sneegs, las 23. nowembri eestahja, schos dabas brih- numus nomaitahs im seedoschahs pukites nolodihs. (U. A.)

No Leel-Ellejas rakfita „T. W.“: Pehz tam kad muhsu firmahs tehws, walstisgrafs Peteris von Medem 1877. gadâ nomira, majorat-muischa Leel-Elleja nahja wina otra dehla grafa Teodora pagaidu waldischana. Scha gada februari nahwe ari scho wald- neeku mums atnehma, un kad schini rudenî ari ihstais muishas mantineeks, graf Johann von Medem, kava deenastâ bes manti- neekeem ar nahwi aigahja, tad pehz walstis- grafu Medemu namu-kahrtibas un zaur li- kumeem par Leel-Ellejas majorat-kungu bija aizinats grafa Teodora weenigais dehs, walstisgrafs Pawuls von Medem. Megai- ditâ fina, la winam Ellejas muishas pee- krituse, jauno grafu fahneesja Terbatâ, kur tas studeja teefas-sinatribas. Zil dsiti muhs, Ellejneekus, ari nenofkumbinaja beeschee un spehjee nahwes-atgadjumi, las Ellejas Me- demu til pat wezo, lâ godam pastahwejuscho namu beidsamds gaddis peemeflejuschi, tad tomehr muhsu firdis schi nowembra mehnesi peepildija ar preeku ta fina, la reis dabusin gruntigu waldneeku im kungu, is Ellejas grafu zilts, las mums jaw no senlaikem ir bijuschei un paliks alasch mihtâ un patei- zigâ peeminâ. Grafi Medemi mums naw bijuschei kungi, bet wahrda ihstena sinâ tehwi un ustizigi wadoni. Wehl gan ne weenam naw bijis eemefla, par kahdu netaisnibu no winu pufes schelotees: taisniba, lehnprah- tiba un zilweziga apschelofschanahs ar zitu wahjibahm ir alasch bijis winu dsihwes-ka- roga wirsrakfts. — Peektdeem 4. nowembri sch. g. bija ta deena, kad muhsu jaunais graf Pawuls von Medem, no wifa pagasta un no wiseem muishas eerehdneem un rent- neekeem sagaidits, dewahs schurp, usnemt sawas muishas waldbibu, eestahtees sawu slaweno un teizamo preeschgahjeju pehdas. Jaw wairal deenas preesch tam bij taisiti goda wahrtri: weeni pee Ellejas robeschahm (no Zelgawas pufes) — no pagasta; diwi (pee schosajas un muishas wahrtds) — no rentneekeem un eerehdneem. Wisi schee goda wahrtri bija, kad jaunais graf 4. nowembra wakarâ atbrauzta, glihti apgaismoti. Ap plkt. 6 wakarâ winsch atbrauzta pee pirmajem goda wahrteem, kur to it wisi fainmeeki jah- schus sagaidija un zaur weenu is sawa wi- dus no pagasta pufes im pagasta waldes wahrda apweizimaja. Sirfuiti pateizees, jaunais leelkungs, no wiseem jahneekeem pawadits, brauzta tahlat. Pili, pee meelasta ar muishas eerehdneem, rentneekeem un wiseem pagasta fainneekeem, jaunais graf, schampanera-glahsi pazehlis un ar Ellejas pagasta-wezafâ Kleinberga faskandinajees, runaja us sapulzeteem pagasta representan- teem un fainneekeem, latwiski, teem apsolijahs, tapat lâ wina preeschgahjeji, buht taisnis, lehnprahligs un schehligs, jo ta jaw

esot leelgruntneeku jaukafâ preeschteefiba, la tee pret farweem apalschneekeem war buht lehnprahligi un schehlfirdigi, kur zilweziba to prasa; ar farweem wahjeem spehkeem schis puhleschotees panahkt to atfihschanu, las wina tehwu-tehwu peemimu Ellejeschu starpâ rotâ, un tad runu beigdamis issauga: „Es wehlos, la muhsu pagasts usplauktu, la muhsu starpâ alasch waldbitu meers, laba fatiziba un ustiziba! Es dferu scho glahsi us taisnibu un kreetnibu!“

No Igaunem (Vaitfaara). Zigus gadus atpakal pee mums nawa dsirdets tikdands wilku, lâ schogad. Neweena deena waj nakts nepa-eet, kad laut lo jaunu nedfirdetum jeb ne-eewehrotum no wilku darbeem. Suni pa naktim rej lihds galigai aiffmakschanai. Mahju fihmani, ihpasehi aitas un sofis, neween us ganibas teel nolapitas, bet taisni no kuh- tim un buhdahm iswilktas. Bet la wilks paschu ganu raudsihis kampst, lai to sawas aprindas us meschu nestu, gan negaidijahm. Brahlis ar mahsu, abi tik gadus 10 wezi, oktobra fahlumâ ganija lopus zelmalâ. Preesch wakara, leetum lihstot, mahfa (wezafa) dsina aitas ar teleem us mahju un atstahja brahli pee lopeem lihds wakaram Mahfai prom eetot, brahlis wehl dewa sawu schaujamu rikku, pistoli, us mahju pahnest, lai to ne- faleedetu, — jo tehws scho bija eemahjijis, ari medineeka eerotschus ar sinu leetat. — Kaschozinu mugurâ pee zelma fehshot, pui- jenu istrauze stiprs gruhdeens un lampeens. „Kristen!“ — schis eebrehtdamees domajis, la mahfa atnahkufi un jokodama no mugu- ras pufes pee aptalles kampjot un pee se- mes speeschot. Bet no brehzeena wilks tuhlin manijis, la naw wis aws bijusi, lo fahchris, bet winam bihstamais zilweks, lo tuhlin atlaidis, kahdus fokus atlahpdamees un eeruhf- damees. Pehdigi lopi fahfrehjuschi bauro- dami un wilkam bijis jamuhl. Ari gans nawa pehdigâ gala noslatijees, bet us mahju laidees.

Saprotams, la wilzinsch, ruschkmuttis, zaur lopeem gluhnedams, gribejis to masako un weeglako israudfitees. (U.)

Wilandes apgabalâ 25. nowembri nopirkti 44 firgi, kuri tiks substitu uf Angliju. Zaur to, la firgu uspirzeji fahkuschu apmeklet tu- reenes firgu tirgus, firgu zenas zehlfuschahs pa 20—25 procentem.

Peterburgâ 29. nowembri atbraulufchi is deemvidus gubernahm rekruschchi, las isredseti preesch gwardijas. No dselsszeta stanzijas wini tikuschu noweesti taisni us Michaila ma- neschu, kur winu isdalischana pa pulkeem notifa. Isdalischanu isdarijis gwardu wirs- komandeeris leelknafs Wladimirs patz. Pee isdalischanas ihpaseha wehriba tikuse greefta us katra rekruschcha auguma ihpasehibahm; tâ par peem. Preobraschenska pulks dabujis wis- leelalos wihrus; Semenowka pulks — tos, las pehz tam wisleelaki un wisstaitaki; grenadeeru pulks — bruhneem gihmjem; Pawlowka pulks — strupeem deguneem, u. t. t.

Finanzministerija nesen dewuse pahfkatu par alzises eenehmumeem un patentu no- dolkeem. Is ta redsams, la eenahl: Mas- lawas gubernâ 15,080,000 rbl.; Peterbur- gas 13,000,000 rbl.; Kijewas 11,000,000 rbl.; Zelaterinowlawas 7,700,000 rbl.; Wo- bolijas 7,520,000 rbl.; Wersonas 6,812,000 rbl.; Saratowas 6,090,000 rbl.; Wermas

6,630,000 rubl.; Tambowas 6,250,000 rubl.; Pottawas 6,100,000 rubl.; Delas 5,600,000 rubl.; Kurfkas 5,350,000 rubl.; Woroneschas un Wolonijas pa 5,300,000 rubl.; Harlowas 5,090,000 rubl.; Mišchnij-Nowgorodas, Nafanas un Samaras pa 4,000,000 rubl.; Stawropoles, Iweras un Ischernigowas — pa 4,500,000 rubl., Witebskas, Wladimiras, Grodnas, Kostromas, Minskas, Mogilewas, Penzas, Smolenskas un Tobolskas — pa 3 milj. rubl.; wišas žitās guberņas — starp 1 un 2 milj. Pawišam kopā 233,400,000 rubl.

Maslawa. Nesen atpakaļ tur nomira lelais miljonārs Gubliņš. No atstahtem 20 miljonem wiņš 1½ milj. bij nošajis nabageem, bet kaļdi tuhstoschi deenā peļz Gublina nahwes išdalami ubageem, pa 1 rubl. uš katra. 28. nowembri bij eeraduschees tika lihds 300 personu, wiņas dabuja fawu dahwanu un preeziņas dewahs projam. Išdalitaji nu išsuhitija fawus arteltšikus pa wišu pilsehtu un lika aizinat wišus nabagus uš otru deenu. Šil ko gaisma fahla aust, eelas jaw mudsčhet mudsčheja. Un wini išliħda uš fawahm alahm un faweem zaurumeem, šchee nabadšini un noplisjuschee un noseedsneeki un tšchupahm dewahs uš behru namu. Wineem peešlehjāhs daudš, daudš žitu, kureem gan fawa pelna, bet kurei ari labpraht gribeja dabut fawu rubliti. Jaw pulksten 6 no rihta wišas eelas Gublina nama apkartnē bij pilnin pilnas, un weemumehr wehl laudis nahža klaht. Ap pulksten 9 wareja buht tā ap 20,000 lausču. Polizija meeriga un weenaldisiga luhtojāhs uš breešmigo druhsmu. Sahkumā wiš isturejāhs meerigi. Ap pulksten 10 iš nama išnahža kaļds wišs ar maisu; domaja, ka maisā nauda. Laudis fahla kustetees, eelarsa un lehrums auga. Palalejee špeedahs uš preešču, uš durwoju puš, kur stahweja trihs polizisti. Tee ahtri ween bij peespeesti pee šeenas, durwis eeluhša . . . Pristaws nu tika atšina leelās breešmas un aišteidsahs peļz paliga. Bet par wehlu! Kad išliħdinaja laudis, tad parahbijāhs breešmigs flats: pee durwin kamolā guleja 10 žilweki, no kureem tšchetrus wehl išwilka dšihwus; tee žiti bij pagalam.

Šeeresmit gadu jubileja Kreemu tautas himnai „Deewš, fargi Keisarn!“ Šchodeen, 6. dezembri 1883. gadā, ir 50 gadi pagahjuschi no ta laika, kad ta uš keisara Nikolaja Pawlowiŭtšcha wehšlechānos, 1833. gadā zaur Owowu komponetā tautas himna pirmo reiši Maslawas leelajā teatri 6. dezembri 1833. gadā publikti tika šlandinata. Otru reiši tautas himnu ušweda 25. dezembri tanī pašchā gadā turpat, kad Kreewija šwineja Franzušču išdšihšchanas šwehtlus.

Owows, dabujis pawehli, fazeret Kreemu tautai himnu, reišu reišem mehginaja, šcho ušdewunu išpildit, bet kā negribeja, tā negribeja išdolees. Wiņš greešchahs pee Schulowka. Schulowstis šaraktiija tam tekstū preešch tautas himnas un nu Owowam tuhliit weizāhs peenahšoscho meldiju atrašt.

Aleškejs Fedorowiŭtšchs Owows ir zehlees iš kaļdas wezas Kreemu mnišneeku žilts un dšimis 1798. g. 25. majā, Newelē. Jaw no masahm deenahm wiņš parahdija leelas gara dahwanas musikā. Wina wezaki to eewehrodami, dewa tam kreetnūs mahžitajus un audšinatajus. Wina mahži-

taji wijotu špehšchanā bija: Keisers, Lafons un Behms, wiš trihs ta laika flawenakee musikas prateji. Kompoziziju wiņš mahžijāhs pee Müllera un Spontini. Peļz tam Owows eestahjāhs inscheneeru institutā, kurā 1816. gadā kursu beidša ar to, ka wina wahrds tika eegreests marmora tafelē selta burteem. Wiņš nomira 1871. g.

Wasiļijs Andrejewiŭtšchs Schulowstis ir dšimis 1783. gadā 29. janwari, Tulas gubernā, Mišenskas zemā, no kaļdas Turzeetes, wahrdā Salcha, kuru muišneeka Bunina semneeki fawam fungam kā wangineezi dahwinaja. Schulowstis dabuja fawu pirmo mahžibu Bunina namā, peļz tam tika nodots muišneeku pensjonā pee Maslawas uniwersitetes, kur beidša pilnu kursu, pee lam ari wina wahrds tika eegreests marmora tafelē selta burteem. Peļz tam, kad Schulowstis zaur faweem raksteem un wišai mihligu, godprahtigu istureschānos bij emanatojis tuhstoscheem labwehletaju, Keisars Nikolajs eezehla wini 1826. g. tronamantinee-kam, peļz muhsu ne-aišmirstamam Keisaram Aleksanderam II. par audšinataju, kurā amatā wiņš palika lihds 1841. gadam. Schulowstis, gandrihs 70 gadus wezs, nomira 12. aprili 1852. gadā, geheimrahta tšchinā.

(B. W.)

Anapā, Melnās juhras štepe, kaļda semneeze dšemdeja ša-anguschus dwihnišchus, kas toti interesanti esot šinibas wišreem. No žeturtais ribas augšchup wini ša-anguschu kruhtim, tapat ari wehdereem lihds nabai. Dwihnišchi ir meitenes, kuras weena toti lihdsinajāhs tehwan, otra atkal mahtei. Abas ehđ un guk fawā laikā un toti špirg-tas. Dšemdeschana notika beš šewišcheem grehtumeem un mahte peežas deenas peļz tam jaw strahdaja laulā.

Iš Wladiwostokas mahžitajs A. Kumpeter lgs eesuhitijis „Rig. Žtgai“ kaļdu garaku šinijumu par dšihwes apstakleem Amur-upes apgabala un Sibirijas austruma preekraste un par tureenes eedšihwotajeem, it ihpašchi luteraneem. Žil tur luteranu dšihwojot, wiņš newarot ihsti fajit; šchim esot kaļdi 700 pašihštami. Wafarā un rudeni luteranu draudse mehđot leelaka buht ne kā šeamā. Uš krona kugeem, kas iš Eiropas Kreewijas nahkot, atrodotees luteru tizibas ofižeeru, bet it ihpašchi daudš Latweeschu un Žgaunu starp kugu laudim.

Ahršemes šinas.

Politikas pahrsats. No Wahžijas runajot japeemin, ka walodas išpauduschahs par eekšcheetu ministra v. Putkamera atlahšchānos no amata. Žil tahtu šchim walodahm taišniba, to wehl šchim brihscham newaram šinat, bet tik daudš gan jaw šinams, ka walšsweetneeku šapulze balju wairums ir pret wini.

Franzijas šuhtnis, barons Kurfels preešch kaļda laižina apmelleja Bismarku. Kā tagad awišes šino, tad Bismarks esot Franzijas šuhtni toti laipni šanehmis. Šarunas šcheem politikas wišreem greešuschahs ap Tonkinas leetu. Bismarks išklaidrojis, ka Wahžija šchini leetā ne-eemaišchotees, Franzijai atlaudama pilnigi brihwu roku.

Štrihds Dahnijā starp ministeriju un tautas weetneeku brihwprahtigo wairalumu naw jaunš. Štrihds jaw pašahw daudš gadu un wina eemešlis bija walšs kara-

špehku jautajums. Ministerija ar šchnina preešchānu gribeja štipri apžeetinat Kopenhageni un ari žitabi pawairot walšs karašpehkus, turpretim brihwprahtiga partija pretojāhs šchahdam nodomam.

Wina laikam buhtu atmetuse šcho preteštibu, jo waldbibas groschi buhtu tikuschu nodoti wiņas rokās, proti ja tagadejā konserwatiwa ministerija buhtu atlahšpusees no amata un wiņas weetā brihwprahtigas partijas wadoni eezelti par ministreem. Brihwprahtiga partija grih tā šaukto parlamentariško waldischānu, kaļda pašahw Anglijā un daschās žitās semēs un peļz kuras par ministreem eezekami arweenu tašs partijas wadoni, kurai tautas weetneeku šapulze balsu wairakums. Bet Dahnijā tas nenoteet un tadeht brihwprahtigā partija no fawas puses šaspihē waldbiai, atraididama wišus preešchlikumus, kas šihmejahs uš walšs karašpehku pawairošchānu.

Wihnes polizija toti ištrauzeta zaur polizijas komišara Šlubeka noschāuschānu, kas notikusehs no Austreeschu šozialisteem. Minetais komišars bija nosuhitits uš Florisborfu, Wihnes aplahrtņē, tur ušluhtot kaļdai strahdneeku šapulzei, kuras lozekli pa leelakai dakai peedereja pee šozialdemokratu partijas. Šapulze meerigi beidsahs plkt. 10 wafarā un Šlubeks dewahs uš mahjahm. Šil ko wiņšch bija aišgahjis kaļdus šokus no šapulzes nama, tē daschi strahdneeki eesahuschu dšeedat kaļdu dumpja dšeesmu un drihš peļz tam norihbeja šchahweens. Šlukēš, nahwigi eewainotš, nokrita gar šemi. Wini eenesuschu turwāka namā un tur tas peļz kaļdahm minutehm nomiris. 12 wihri, uš kureem kriht domas, tika apžeetinati, bet ja lihdsšinataji pašchi ne-ušdos wainigo, tad polizijai gan grehti nahšees atklaht wainigo.

Spanijas Kortesu jeb tautas weetneeku šapulze šesideen no šchnina tika atklahta ar trona rumu. Šchini runā wišwairat tika runats par ahrejo politiku, pee lam šchniņšch išklaidroja, ka Spanija ar wišahm walštim dšihwojot labā draudšiba. Turpreti par eekšchējās politikas šwarigako jautajumu, proti par wišpahrigas balsu teešibas eeweschānu nekās nebija peeminets. Kā šinams, tad tagadejā brihwprahtigā ministerija, kuras preešchneeks aištahw domas, ka Spanija eewedama wišpahriga balsu teešiba un ka tik zaur to Spanijā panahšchot meeru un šahrtibu. Tagad, kad balsu teešiba peederot tik kaļdam masakam pulkam, katra partija leelotees, ka tautas leelakā dafa stahwot uš wiņas pušes un tadeht neweena ministerija neatrodot ihstas zeenišchānas un pallausības.

Turpretim ja tautas weetneeki buhšchot eezelti zaur wišpahrigo balsoschānu, tad tautas wairaluma prahtš buhšchot gaischi parahdijees un tad wiš tahtam špreedumam weeglaki padoschotees. Šchniņšch Alfonsš preekritis šchim padomam, bet konserwatiwee un mehrenee liberaki zeeti tam pretojahš. Kad nu šchim abahm partijahm kopā ir tagadejā deputatu namā leelš balsu wairakums, tad paredšams, ka šchi šapulze atraidiš wišpahrigo balsu teešibu, ja ministerija par to eefneegtu preešchlikumu. Tadeht daschi dewuschu padomu, ka nemas newajāgot aiškustinat šcho leetu tagadeja šapulze, bet drihšumā išrihtot jaunās želšchānas. Waj ministerija panehmuse šcho padomu, wehl naw šinams.

Wahjija. Kreemu ahrleetu ministeris Giers, kas schim brihscham usturahs Niza, laidis wehstuli sawam dehlam, kuresch ispidba sekretara amatu pee Kreemu suhtneezibas Parise. Schai wehstule ministeris raksta par sawu farumu ar Bismarku Fridrichsrube. Is Bismarka isskaidrojumeem winsch, Giers, esot pahrllezinajees, ka Ciropas meers apdrofchinats wismasal us weenu gadu.

Austro-Ungarija. Jaunais likums, kas atwehleja laulibu starp kristigeem un Schibdeem, ka telegramma sinoja, atraidits no Ungaru augschnama, kaut gan wiseewehrojamaakee augschnama lozekli (to pulka agratais ahrleetu ministeris grafs Andraschi) to aistahweja. Preekschlituma atraidijums isskaidrojams zaur to, ka Ungaru augschnama atrodahs par daudis lozekli no garidsneezibas pufes, proti tur fehsh 33 erzbislapu, bislapu un klosteru preekschneeku. Schis garidsneeku pulks ar wisu spehlu pretojahs preekschlitumam, un ta ka bes tam Ungaru augschnama atrodahs ari prahws stuhrgalwigu konserwatiwu pulzinsch, tad fastahdijahs balsu wairakums pret preekschlitumu.

Egipte. Zaur Anglu kara-pulku ustructurešanu un karu pret melu praweeti Egiptes walsis naudas leetas stipri sajuluschas. Notezejuscha gada isbewumu bijis par 2,800,000 Egipteeschu mahrzinu wairak neta eenahkumu.

— Kartumas gubernators atsauzis us Kartumu Egipteeschu garnisonus, kas stahweja deenwidis, Duemas un Schatas pilsehtas, ta ka pehdejahs tagad palikuschas bes apfardsibas un war no melu praweescha tikt eenemtas.

— Melu praweetis meklejis sabeedrotees ar Abesinijas kehniu Jahni. Pehdejais ari dshwo eenaida ar Egipteeschu waldibu un wina pulki taifotees us eelauschanos Egiptes peekrastes prominge Masawa. Melu praweetis tadeht bij zerejis, ka wina kopigais eenaidis saweenoschot tos pret Egipti. Winsch tadeht bij laidis kehniinam Jahnam rakstu, kura to usainzainjis us draudsiu neutraliteti, peesihmedams, ka zitadi waretu starp abeem iszeltees jukumi. Bet kehniinsch Jahnis esot atraidijis scho preekschlitumu. Waj schai sinai pateesi pamats, buhs janogaida. Kaut gan starp Abesineescheem un Arabeescheem pastahw tautisks eenaidis, tomehr waretu notikt, ka melu praweetis sper kopigus fokus ar Abesiniju kara pret Egipti.

Australija. Anglu kolonijahm Australija ir plaseha paschwaldiba. Winahm sawas tautas weetneeku sapulzes, kas nospreesch par wina wajabsibahm. Anglu waldibai til peeder sinama wirsusraudsiba. Ar tahdu kahrtibu abas pufes meera. Anglu waldiba nemekle apspeest koloniju brihwibu un patstahwibu un brihwibu, lai winas tapat nefazeltos us dumpi un ne-attristu no Anglijas, ka 100 gadus atpaka Seemet-Amerikas kolonijas. No otras pufes atkal Australijas kolonijas negrib atmest Anglijas apfardsibu, jo winas wehl par daudis wahjas, lai waretu aistahwet sawu patstahwibu pret kahdas sweschas leelwalsis usbruzeemu. Anglija zaur sawu kugu spehlu apfarga Australijas Anglu kolonijas pret Franzuschu waj zitu spehzigaku tautu eelauschanos. Katrai Australijas kolonijai lihds schim bij sawa schkirta waldiba, schkirta tautas weetneeku sapulze. Bet kahdu laiku atpaka Australija eesahlahs agitazija, kas pagehreja, ka

wisas Australijas kolonijas sabeedrotos par weenu sabeedribas walsi ar kopigu sabeedribas waldibu, us ta pascha pamata, ka Seemet-Amerikas Saweenotahs Walsis, tilween ar to starpibu, ka schi Australijas sabeedriba, tapat ka lihds schim katra kolonija fewischki, stahwetu sem Anglu krona un ka saweenibas waldes spreedumi til tad buhtu spehla, ja Anglu kronis to apstiprina. Preeksch tahda preekschlituma sikhatas apspreechanas Sidnejas pilsehta neseni bij fanahkuse konferenze is wisu koloniju delegaatem. Konferenze nospreeduse peenemt scho preekschlitumu.

Wahr skrofuleem.

Preekschlajums, turets R. L. B. nama jautojeeu walaca, 4. nowembri 1883, no Dr. A. Dibita.

(States R. 49.)

Jo pehz pahra nedelahm ta pati slimibas sime atkal no jauna un tuhli no pascha eesahkuma daudis nitnala weida eeronahs un behrnu daudis stipraki moza, ne ka pirmo reisi. Tagad ari wehl zitas skrofulu-slimibas simes mehds peenahht klahht. Ta us behrna meesas un it ihpaschi us gihmja un us galwas ahdas parahdahs daschabi issitumi: daschi no scheem isskatahs til smalki, ka mafalu issitumi, daschi turpretim ir firnu seeluma un ari wehl leelaki; schur tur us meesas eeronahs ari daschas wairak waj masal nitnas ehdas. Tad schini laikmeta ari it beeschi — it ihpaschi pee masakeem behrneem — auhs schi tezet, zaur ko behrni ar laiku war kluht pawisam kurlu. Par sismi, ka slimiba tahlat us eeschu ir wilkusees un aissneegusi elposchanas truhbinas, behrns tagad pamafitinam schi klepot. —

Wisuswarigala sime, wisu swarigalais skrofulu-slimibas simptoms ir dseedsereu peepampschana. Wisupirms mehds peepampst dseedsere sem schoda un aif auhm, un kad schee jaw labi leeli kluwuschi, ari schi pumyt dseedsere aiskalla un beidsot paduse un zitas weetās. Dseedsere sem schoda, aif auhm un aiskalla ar laiku war til leeli kluht, ka kalis top gandrihs diwreis til resns, ne ka winsch fenal bija, robeschas starp wina un schodu issuhd un behrnam beidsot ir tas isflats, kuresch wezos Greakus un Romeeschus pastubinaja, scho slimibu fault par skrofuleem. Lihds ar dseedsereem ari wirsluhpa peepampst un ari ar laiku top 2—4 reises til resna, ne ka wina fenal bija. Zaur to skrofulainā gihmja isskats sinams kluht wehl nejaulaks. — Schi man wehl japeesime, ka wisas tahs simes, kuras lihds schim esmu aprakstijis, neparahdahs arweenu tahda kahrtiba weena pehz otras, ka winas te esmu peeminejis, bet gan pa leelakai daka tas ta noteekahs. Daschu reisi turpretim pirmā sime, ar kuru skrofulu slimiba mums preekscha stahdahs, ir dseedsereu waj wirsluhpas peepampschana waj ari papreeksch auhs schi tezet waj daschi issitumi eeronahs un tad tikai tahs zitas simes parahdahs. Deesgan beeschi ari noteekahs, ka kahds simptoms nosuhd un pehz kahda laika newis schis pats atkal no jauna eeronahs, bet pawisam zits. Ta par peem. no eesahkuma warbuht azis waj auhs bija faslimuschas; schis pehz kahdeem mehnescheem isweselojahs un tad pehz pahra nedelahm skrofuli parahdahs newis atkal azis waj auhs, bet warbuht us ahdas, ka issitumi, waj deguna, esnu weida.

Kad nu nupat peeminetas slimibas simes ihfaku waj ilgaku laiku ir pastahwejuschas, bes ka, ka tas deemschehl wehl pahrlleeku beeschi noteekahs, pret winahm tita mekleta ahrsta palihdsiba, tad parahdahs grubtalas un breefmigakas simes, kuras daschu labu reisi beidsahs tikai ar safirguschā behrna nahwi. Ta itin beeschi dseedsere, kurei atro nahs pee un starp sawnahm, ahtri un stipri peepampst, ta ka winus eesahkuma baloschu waj wistas olu leelumā war zaurtaustit zaur wehdera ahdu un muskuleem; wehlat tas wairs naw eespehjam, jo lihds ar wina peepampschanu wehders zelahs arweenu leelaks un leelaks, turpretim atkal wisa zita behrna meesa stipri isdilst, ta ka behrns schini slimibas laikmeta dabun it ehnmigi behdigu isskatu. Kad sawu dseedsere til leeliski schi peepampst, tad tas eeraugums par sismi, ka skrofuli jaw schi aiskert ari zitus eeschkigus organus. Tahlat skrofuli mehds eemestees kaulds un lozitawās, un scho ta ispostit, ka winus wehlat newar leetat un behrns nu ir tizis par kropli. Tas noteekahs tahda wishē. Lozitawas daschada weida aisdegahs un winas beidsot ronahs strutas, kuras, arweenu wairodamahs, beidsot wisu lozitawu isposta, ta ka, ja ari tagad strutas teel isskistas un waina fadsihst, tomehr slimā lozitawa paleek stihwa un toti kawē if katru darbu, pee kura wina buhtu wajadsiiga, jeb ari strahdashanu ar to lozekli, pee kura wina peeder, dara pawisam ne-eespehjamu. Ta scho pawasar manā ahrsteschana bija 14 gadus wezs Leitis, kuras no kreisās rolas trihs un no labās diwi pirksti lozitawās bija faslimuschā ar skrofuleem. Zaur operaziju wina wareju no ta issfargat, ka slimiba negahja tahlat un ne-aiskehra paschus pirkstu kaulus, bet wairs nebija panahkams, ka winsch isweselojees, pirkstus faslimuschās lozitawās atkal waretu kustinat: wina palika stihwi un tahdi paliks lihds dshwes beigahm. — Ja skrofuli eemetahs kaulds, tad wini te wehl wairak posta war padarit, ja pat nahwigi buht. Kauli ari daschada weetā un weida aisdegahs, peepampst un beidsot wina eescha ari ronahs strutas, kuras winus ar laiku pawisam isposta. Kad kahda kahjas waj rolas kaula skrofuli ir eemetuschees, tad tam zaur to wehl war lihdsset, ka slimo kaulu pa daka waj ari pawisam isgreesch jeb isnem: behrns zaur to nu gan top par nelaimigu kropli, bet tomehr wehl war palikt dshws. Zitadi ir, ja kahds no muguras kaulineem faslimst ar skrofuleem: tahdu newar wis isgreet jeb isnemt, tadeht ka winsch no wisahm pufehm eeslehd muguras smadsenes un wina isgreeschot, schis buhtu ja-eewaino, jeb, ja ari waretu isdotees, tahdu operaziju isdarit bes muguras smadsenu eewainoschanas, tad tomehr schis, kad wairs netop no kaula fargatas, drihs nahwigi faslimtu. Tahda nelaimiga atgadijeena, kur skrofuli eemetuschees muguras kaulinds, tikai zaur ihpaschi preeksch scha mehrka taifitu korsetu muguras smadsenes war issfargat no faspeeschanas un eewainoschanas un tad meerigi janogaida, waj wispahrigos skrofulus dseedinajot ari laimesees, scho kaulu skrofulus isdseedet. Ja tas ne-isdodahs, tad strutas, kaulinu ispostijuschas, dodahs arweenu wairak us apaschu un sem muguras waj wehl beeschati pee wehdera falafahs trumā, kuresch beidsot ustruhkt un tahda wishē strutahm

